

КОНГРЕС РОЗГЛЯДАЄ ЗАКОНОПРОЕКТИ ПРО МЕДИЧНУ ОПІКУ, ПОДАТКИ І ЗАК. ДОПОМОГУ

Вашингтон. — Цього тижня Конгрес продовжує або викінчує працю над важливими законопроєктами, які на цей час мусять бути вирішені. Палата Репрезентантів і Сенат мають працювати над медичною опікою для старших осіб у різних соціальних закладах, податковими полегшеннями для підприємств, які вкладають фонди на модернізацію фабрик і над фондами, що призначені на закордонну допомогу. Сенат вже у вівторок має голосувати над законопроєктом про медичну допомогу. Уряд мовчки погодився на те, щоб змінити першій п'яті Кінга - Андерсона та прийняти компромісний проєкт Андерсона - Джевітса. Сенатор - республіканець із Нью-Йорку Джейкоб К. Джевітс, погодився на те, щоб допомогти старшим відбавляти в рамках соціального забезпечення, але він попрацює, щоб самі забезпечені мали право вибору, чи вони хочуть користуватися медичною допомогою при соціальному забезпеченні, чи з приватних компаній. Сподіваються, що в Сенаті цей проєкт готовий знайти більшість, але важче буде знайти можливість ухвалити його в Палаті, де Комісія Спесіальних і Засобів не хоче виступати з цим проєктом на нараді повної Палати. Конгресмен - демократ Семюел Стреттон, кандидат на губернаторство в Нью-Йорку, перекладає, що Конгрес ухвалить цей закон, бо це поправа до дуже популярної серед виборців, і тому, що вона відповідає потребам американського народу. На думку Стреттона більшість лікарів не є проти урядового законопроєкту допомоги, бо цей проєкт не обіймає лікарської винагороди за лікування пацієнтів. Недужі і надані платитимуть господарі лікарів, а забезпечені даватимуть пацієнтам лише безплатний побит у шпиталі, безплатне користування клінік і лабораторій та лікування вдома після виходу із шпиталю. Урядовий проєкт в справі зменшення податків підприємств та збільшення податків ошадистовим та позичковим банкам належить до тих, що їх треба б ухвалити в першу чергу. Але голова Сенатської Фінансової Комісії, сенатор Г. Ф. Вирд із Вірджинії є проти зменшення податків, а його підтримують ще й інші впливові сенатори. Ця Комісія має в середу, 18-го липня лопати працю над законопроєктом про повноваження Президентів зменшувати мито від імпортованих товарів, який ухвалила вже Палата Репрезентантів. Але голова Комісії сенатор Вирд, заявив, що він відкладає перелухання в справі торговельного законопроєкту, якщо уряд схоче, щоб Комісія наперед вирішила справу податкових законопроєктів. Торговельна Палата ЗДА минулої тижня рекомендувала зменшити податки підприємств, але тепер віде - президент Палати Едвін П. Нейлен заявив, що різниця треба б зменшити і федеральні витрати на \$5.100.000.000, на що уряд ніяк не може погодитися. Сенатсько - Конгресова Конференція має в перших днях цього тижня узгодити різницю в законопроєктах про те, скільки Конгрес має ухвалити на допомогу закордонній. На цій Палаті Палата призначила суму \$4.600.000.000. В справі ухвалення сум на видаткування зайшла неперелучача перешкода, бо між Комісіями Видаткувань в обох Палатах існує боротьба за рівні права між ними. Комісія Видатків в Палаті очолює 83-річний конгресмен Кларенс Кеннан, а Сенатську Комісію 84-літній сенатор Карл Гейден. Цей спір припинює праця цілого Конгресу в ділянці проєктів про видаткування.

Антоні Селебрізі найменованний на секретаря здоров'я виховання і добродійності

Гаяніс Порт, Масс. — Президент Кеннеді 14-го липня найменував клівлендського мейора 62-річного Антоні Селебрізі на секретаря здоров'я, виховання і добродійності, яке досі займав Абрагам Рібікофф, який кандидат на сенатора в штеті Коннектикат. Ця номінація була несподіваною для політики. Президент Кеннеді заявив, що він знає клівлендського посади кілька років і вибрав його на це відповідальне становище тому, що шанує в ньому "здійсненість, гідність і відданість публічній службі". Президент твердить, що Селебрізі приносить до його кабінету "багато досвіду, здобутого під час розв'язування проблем, що відносяться до таких народних проблем, як здоров'я, виховання і добродійності". Але преса пише про те, що при виборі нового секретаря здоров'я грали роллю і політичні мотиви, бо в кабінеті Президента не було досі жодної особи Італійського походження, і Селебрізі, який працює вже п'ять років у кабінеті клівлендського мейора, і який в 1961-му році був вибраний більшістю 73,8 відсотка, допоможе демократам в цьогорічних виборах, в Огайо, де на губернатора кандидат Майкл Ді Саль, і в Коннектикаті - при виборі Рібікоффа.

В АМЕРИЦІ

● Президент Кеннеді має виступити на телевізійній програмі 23-го липня, яку з Нью-Йорку мають передавати до Європи з год. 3-ї по полудні, а в Європі це буде 8-ма година учерги (в Лондоні й Парижі). Того самого дня мають передати з Європи телевізійну програму до Америки з год. 10-ї по полудні. Ці аудієції мають передавати за допомогою комунікаційних сателітів "Телстар".

● Адміністратор Будівельної Агенції Роберт С. Вівер віні проєкт до Конгресу про призначення в бюджеті \$500.000 на вивчення справи забезпечення проти пожеви. Приватні агенції не хочуть забезпечувати проти пожеви, бо бояться великого ризику, який зростає в Нью-Йорку 12-го липня відзначили 100-літній встановлення президентом Абрагамом Лінкольном Медалі Честі тим способом, що дві особи, відзначені цією Медаллю, склали вінок на Могилі Нейдогом Вока на Арлінгтонському цвинтарі. Президент Лінколн 12 липня 1862-го року підписав закон про Медалю Честі, яка є найвищим відзначенням в цій країні за заслуги, які не випливають із виконання свого обов'язку.

● В Сіті Сентер в Нью-Йорку від 25-го до 30-го вересня виступатиме група 22-ох індіанців та танцюристів і 6-ох музикантів під мистецтвом провідного Юдея Шалкара. Цю групу спроводив відомий мистецтвий агент С. Юрок, який спроводив і українських танцюристів із Києва. Вони виступатиме в ЗДА і Канаді в 25 містах, а після того виїде до Європи.

● Сенат більшістю 50-ох до 34-ох голосів відхилив пропозицію республіканських сенаторів, щоб федеральний уряд річно витратив по \$500 мільйонів на стейти, щоб вони могли дати медичну допомогу тим старшим особам, що її потребують.

● В тижні, що закінчився 11 липня, із ЗДА відішло до Європи золота ваготи \$137 мільйонів, бо Франція купила золота за \$112 мільйонів, а Швейцарія за \$25 мільйонів. Залас золота у ЗДА вноситься тепер \$16.270.000.000.

ЛЕВ МОЛ З ВІННІПЕГУ І АНДРІЙ ДАРАГАН ОДЕРЖАЛИ ПЕРШУ І ДРУГУ МИСТЕЦЬКІ НАГОРОДИ В КОНКУРСІ ПРОЄКТІВ ПАМ'ЯТНИКА ШЕВЧЕНКОВІ У ВАШИНГТОНІ

ЖЮРІ, ЩО СКЛАДАЛОСЯ З 10 ОСІБ І ПРАЦЮВАЛО ПІД ГОЛОВУВАННЯМ ІНЖ. А. ОСАДНИ, ВИНЕСЛО СВОЄ РІШЕННЯ В СУБОТУ, 14-го ЛІПНЯ Ц. Р.

Нью-Йорк. — В Крайового Комітету Пам'ятника Шевченкові інформують, що минулої суботи, 14-го липня, тут у приміщеннях Українського Інституту Америки відбулося своє довгоочікуване наради Жюрі, створене для оцінки надісланих на конкурс проєктів пам'ятника Тарасові Шевченкові у Вашингтоні, вирішення призначити першу мистецьку нагороду в сумі \$1.500 проєктом "Прометей", що його автором є відомий український скульптор з Канади Лев Мол-Молодчанський із Вінніпегу, а другу мистецьку нагороду в сумі \$1.000 проєктом "485", автором якого є Андрій Дароган з Брукліна, автор пам'ятника Т. Шевченкові у Вінніпегу, Канада. Протокол наради та рішення Жюрі буде проголошено в офіційному повідомленні Комітету Пам'ятника Шевченкові. До Жюрі були запрошені Комітетом — у порозумінні з Юго Мистецькою Комісією — такі особи: архітект - малює Петро Андрюс, шевченкознавець проф. Володимир Микольський, мистецтвознавець проф. д-р Дам'ян Горняк, архітект - малює мистецтвознавець проф. Антін Малина, інженер - архітект Аполікарій Осадна та письменник Улас Самчук; гол. голова Мистецької Комісії у Вашингтоні, яка вирішує та апробує справу пам'ятника у столиці, інженер - архітект Гілмор Д. Кларк, скульптор Доналд Д. Лью, куратор американського образотворчого мистецтва в Музеї в Нью-Йорку п. Роберт В. Гейл, президент Американського Скульптурного Товариства, скульптор Е. Пол Джонс, а також голова департаменту мистецтва в Джорджтаунському університеті у Вашингтоні проф. д-р Ерик Ларсен. В нарадах Жюрі взяли участь усі запрошені, за винятком проф. Володимира Микольського. Жюрі обрало собі на голову архітекта А. Полінарді Осадну. І рішення під його провідом. Підпорядкований нараді, як також описав надіслані і нагороджені проєкти, буде проголошено — як загалом — в офіційному повідомленні Крайового Комітету Пам'ятника Тарасові Шевченкові.

ЗДА планують 21-го липня випустити ракету в напрямі Венери

Пасадена, Каліфорнія. — Венери кружляють довкола Сонця, і тепер вони будуть найближче до себе, бо тільки 26 мільйонів до 30 мільйонів миль. ССРС вислав була ракету до Венери 12-го лютого 1961-го року, але вже після 6 днів було відомо, що ракета пропала в космічній просторі. Від 21-го липня випускають 50 днів Венери і Землі, будуть близько до себе і можливість, щоб ССРС вновою провадити вислати ракету до Венери. ЗДА планують при цьому випустити ракету до Венери, але значить досі у зареєстрованій станції керування "Марінером Г".

Рібікофф найменованний на кандидата на сенатора

Гартфорд, Коннектикат. — 14-го липня Стейтсва Демократична Конвенція великою більшістю 786 до 163 голосів найменувала як кандидата на сенатора колишнього секретаря здоров'я, виховання і добродійності Абрагама Рібікоффа. Конгресмен Френк Ковальскі не дістав 20 відсотків голосів, і тому не може жадати, щоб справу кандидата мали вирішувати правобори, як це діється в штеті Массачусетс. Ковальскі-ко підтримували робітничі організації. Він не мав надії здобути більшість на конвенції, але сподівався дістати 20 відсотків голосів і звернутися до волі народу під час правобор, але це йому не вдалося. Рібікофф і голова Стейтсва та Крайового Демократичного Комітету Діан М. Вейл старіються найновати конгресмена Ф. Ковальскі, щоб кандидатом на конгресмен цього року. Прихильники конгресмена Ковальського заявляли, що "члени конвенції — це вірні, а Вейл — це вірар". Це викликало гололі протести прихильників Вейла і Рібікоффа.

Кінець тижня на Союзівці проходив під знаком численних імпрес

Союзівка, Кергоніком. — Кінець минулого тижня проходив на пів відважливості оселі УНІОС серед незвичайної посиленої імпресової активності і в присутності численної громади гостей. Крім закриття хлоп'ячого табору з окремою програмою і відкриття дівочого табору, як теж тихосих змагань, що про них ідуть окремі повідомлення в цьому числі "Свободи", великого мистецького атракціону цього кінця тижня був вокальний концерт відомих українських співаків Ганни Шерей і Лева Реймаровича, що виступили з багаторою мистецькою програмою при фортепіановому супроводі проф. Зої Маркович. У програму входила низка сольоспівів, дуєтів, виконаних п-цею Ганною Шерей та п. Левом Реймаровичем, композицій і обробок відомих українських і світових композиторів — Стеценка, Гнатючина, Фоменика, Грудина, Майборода, З. Маркович, Тіца, Колесса, А. Яворського, Жуківського, Леонтовича, Шуберта, Візе та інших. Численні абрані гості нагороджували співаків різними орденами. Особливо ж припали усім до вподоби пісні "Зустріч в Києві" і "Пісня про Лівія". Під час Служби Божої, яку відправляв о. Любомир Гузар, співав окремий хор під диригентурою проф. Володимира Циска, складений із вояків Дар'ячої Оселі і співробітників у управі Союзівки. Перший раз в цьому сезоні відбувся в окремій капелі Служба Божої для православних гостей, що її відправляв о. Непрель. В майбутньому Служба Божої для православних буде відбуватися на зміну одній веділі на Союзівці і другій веділі на оселі СУМА-Е. Еллісвія, Н.Н.

Бюджетова криза О.Н. залежить від рішення Міжнародного Суду

Об'єднані Нації, Н. Й. — Цього тижня Міжнародний Трибунал Справедливості має вирішити справу, від якої в великій мірі може залежати не тільки далішній теперішній фінансової кризи в цій міжнародній організації, але й її майбутня доля. Справа в тому, що Об'єднані Нації мають велику заборгованість у зв'язку з видатками на утримання їхнього міжнародного війська в Конго, що вноситься 120 мільйонів доларів річно. Далішніх дол. 49.500.000 видатків мають Об'єднані Нації з утриманням та званій "сил нагальної потреби" в Сінті, у зв'язку з арабсько - ізраїльськими суперечностями. Тим часом, цілий ряд членів ОН, зокрема Союзівки, Франції, як також арабські країни відмовилися покривати свою частину видатків на ті цілі, не погоджуючись з політикою ОН, яка вимагає цих видатків. Це є головною причиною теперішньої затяжної фінансової кризи ОН. Справа опинилася в Міжнародному Трибуналі, який має вирішити, чи ці кошти утримання міжнародного війська ОН в Конго і Сінті належать до "організаційних" чи "спеціальних" видатків. Якщо б Трибунал вирішив, що це організаційні видатки, тоді ці члени ОН, які досі відмовлялися виплачувати свою частину цих видатків, були б змушені до цього під загрозою втрати права голосу, згідно з постановою статуту ОН. Якщо б рішення Трибуналу було, що це "спеціальні видатки", тоді ОН не мали б екзекутивної сили для осягнення цих заделегств і тим самим їхня фінансова криза продовжувалася б, загрожуючи пошкодженню їхньому існуванню.

Бен Беллі ініціює секретну зустріч військових провідників Альжиру

Оран, Альжир. — Мохамед Бен Беллі, десидент із алжирського Тимчасового Уряду, де він займає пост віцепрем'єра, і його прихильники вирішили ініціювати конференцію командувачів усіх військових округів Альжиру. Ця конференція мала б тріти дні і б постігне політичне бюро із широким впливом на внутрішню і зовнішню політику країни. Згідно з останніми повідомленнями, секретарі зустрічі цих військових провідників, усе прихильників Бена Беллі, почалися уже в понеділок для 16 липня. В ній має брати участь і Бен Беллі та його представники. Перші розмови між військовими командувачами відбулися вже в суботу для 14 липня, але вони ще не були формальні, а тільки інформаційні. Представники Тимчасового Уряду, зокрема міністер інформації цього уряду і прихильники Бена Беллі, які висловили сподівання, що започаткована конференція і її рішення спричиняться до збереження національної єдності і до омивання громадянської війни в Альжирі.

В. Герліньський і Андрій Нейбіда чемпіонами СУАСТ в тенісі

Союзівка. — Минулої суботи і неділі, 14 і 15 липня ц., відбулися тут тенісові першості Союзу Українсько-Американських Спортивних Товариств. Схід. У висліді відлучено з цих днів турніру чемпіонат СУАСТ-Схід в конференції чоловіків здобув Віктор Герліньський, а в конкуренції жінок Андрій Нейбіда. Другі місця здобули серед чоловіків Юрій Ломога, а серед жінок Марія Душиня. Заплановані також на ці дні першості тенісу юнаків і юначок, які відбулися через мале число згодованих до участі змагань. В товаришеских грах поза конкурсом Іван Дубравський одержав перше місце в групі 14 - 16 років перемігши противників і здобув серед них неофіційне перше місце. Цей тенісовий турнір влаштував Карпатський Лестетарський Клуб на доручення СУАСТ - Схід, а провадив турніром і був його головним суддею інж. Богдан Рак.

Лариса Латиніна, українка одна з найкращих гімнастів світу, здобула нові успіхи на світових першостях гімнастів в Празі. Збірка Союзівки Союзу, в якій виступали Латиніна і другі українські гімнасти, завоювала собі вже перше місце поміж країнами учасниками цих першостей, хоч вони ще не закінчені, а Лариса Латиніна вже зовсім мавас на собою індивідуальне першество світу. Семікаторний чемпіон юнаків групи 14 - 16 років перемігши противників і здобув серед них неофіційне перше місце. Цей тенісовий турнір влаштував Карпатський Лестетарський Клуб на доручення СУАСТ - Схід, а провадив турніром і був його головним суддею інж. Богдан Рак.

На Союзівці закінчено хлоп'ячий табір, почався дівочий із 55 учасницями

Союзівка, Кергоніком. — В суботу 14 липня ранком закінчився тут хлоп'ячий табір Дитячої Оселі "Лівія" на Союзівці, що існує вже п'ятий рік і розвивається все краще, приймаючи далішні десяти українські дітвори. На закінчення хлоп'ячого табору, що в ньому в останніх двох тижнях брало участь 48 дітей, ще під провідом трьох вояків і трьох воярок відбулася цього ж дня в год. 11 перед полуднем програма з мистецтвими і розважними виступами молодими учасниками табору. Відбувалася ця програма під загальним провідом директора дитячої Оселі п-ні Івонни Циска і під керівництвом вояків Маріїни Циска та Миколи Горняка. Група хлопців проводила їхні вояків. Виконали програму вивели дівку української народних пісень, декламацій і ескізів — усе з української дитячої літератури. Під час закриття табору були присутні від управи "Союзівки" Данило Слободян, політичний референт Американського Комітету Михайло Терпак та численні батьки і гості. На другий день в неділю, 15 липня ц. р., в год. 3-ї по полудні відбулося відкриття дівочого табору, до якого зголосилося вже 55 учасниць. Довершила відкриття, після піднесення американського гімну українського прапора, п-ні Івонна Циска в присутності парох Союзівки вч. о. Любомира Гузара, представників Гол. Уряду УНІОС, редакції "Свободи" і численних батьків та гостей. Промовляли під час відкриття табору гол. секретар УНС д-р Я. Падок, гол. касир П. Слободян та радний Я. Гук.

МОСКВА ВІДКИНУЛА ЗАКЛИК ПРЕЗ. КЕННЕДІ В СПРАВІ АТОМОВОГО РОЗЗБРОЄННЯ

ПРЕДСТАВНИКИ СІМНАДЦЯТИ ДЕРЖАВ ВІДКЛИЛИ СВОЇ НАРАДИ В ЖЕНЕВІ НАД НАДІЯМИ ОБМЕЖЕННЯ І КОНТРОЛІ НАД АТОМОВИМИ ВИПРОБУВАННЯМИ

Вашингтон. — Совєтський уряд відкинув категорично проголошений в неділю дня 15 липня заклик президента Кеннеді в справі атомового роззброєння, обвинувачуючи при тому ЗДА в намаганні "приховати своє небажання шукати шляхів до загальної роззброєння". Виступив президент Кеннеді із своїм закликом під час свого перебування в Гінініс Порт в Массачусетс, пов'язуючи його із відомою голові американської делегації Артура Г. Діна до Женеві, де в понеділок дня 16 липня відновляється знову, після одностороннього перерви, наради конференції 17 держав у справі обмеження атомових зброєнь і міжнародної контролю над нуклеарними випробуваннями. У своєму зверненні през. Кеннеді апелював, щоб Совєтський Союз приєднався до конструктивних намагань провідних світових держав закінчити переговори в озброєнні і присвоїти всі спроможності і засоби збільшення і поширення можливостей миру для всієї людськості. В далішньому през. Кеннеді ствердив, що усі дотеперішні спроби в тому напрямку були ударними внаслідок труднощів і безуспішності добитися порозуміння в цій справі із Совєтським Союзом. Виявилися ці труднощі головним чином у тому, що Совіти відкидали досі усі пропозиції встановити хочби у мінімальних розмірах міжнародну контролі над атомовими зброєннями і випробуваннями. За кінців Президент свій заклик заявив, що "в сьогоднішній атомовий час усі держави світу зацікавлені в охороні своєї спільної безпеки проти усе зростаючих загроз переговорів". Це перед підписанням заклику президента Кеннеді в п'ятницю дня 13 липня ТАСС проголосив заяву Совєтського уряду в якій висловлено вимогу признати Совєтському Союзу право перестати після ЗДА останні нуклеарні випробування з того огляду, що перші такі випробування були переведені З'єднаними Державами Америки в 1945 році. Відповідаючи на обвинувачення Заходу, що Совєтський Союз, відновлюючи атомові випробування в 1961 році, зламав атомову мораторію, в совєтській заяві стверджується, що переведення міжнародних детонацій було доконачне і що вони "виконало дуже корисну службу для консолідації оборонних спроможностей ССРС і його союзників і для справи збереження миру в загальному". Згідно із повідомленням з Женеві з дня 15 липня ц. р., ЗДА й інші західні держави готові призначити Совітам право переведення останніх після американських — атомових випробувань і встановити дату 1 січня 1963 року, як річечення для встановлення нової атомової мораторії, загальної припинення атомових зброєнь. Усі учасники Женевської конференції погоджуються щодо koniecznosti знайти аналогічне порозуміння в справі негайного припинення атомового зброєння. Призначена для розмов в справі порозуміння підкомітє Женевської конференції має почати свої наради вже протом цього тижня. Входить до цієї комісії представники ЗДА, Великої Британії і ССРС. Для участі в нарадах конференції прибувають до Женеві міністри закордонних справ назаних держав — Рак, Лорд Юм та Грозько.

ЗМІНИ В УРЯДІ БРИТАНІЇ НЕ ОЗНАЧАЮТЬ ЗМІН У ЇЇ ПОЛІТИЦІ

"Лондон. — Минулої суботи, 14-го липня прем'єр Британії Гарольд Мекміллен несподівано повідомив про драстичні зміни в його уряді, прийнявши дімісію сімох із усіх 18 міністрів його кабінету та заступників їх новими. Ці зміни вважаються за найбільш радикальні після другої світової війни, але з ними не зв'язується будь-якої зміни у внутрішній чи зовнішній політиці уряду. Головною причиною цих змін мала бути радше "ослабленість" в урядовій Консервативній партії, що виявилася поважними втратами консервативів у виборах. Найважливішою зміною в уряді вважають дімісію дотеперішнього канцлера скарбниці Селвіна Ллойда, на місце якого найменовано на цей пост 45-літнього секретаря колоній Реджинальда Модлінга, але з урядових ужерел негатию вияснено, що ця "зміна лиця" в жадному разі не означає змін в економічній політиці країни. Зокрема поінформовано, що уряд цілком продовжує політику обмеження заробітних платень та контролю кредитів, як і продовжує своє намагання приступити до Європейської Господарської Спільноти. Ці останні заходи мали б бути ще поважно скріплені, на що вказувало б найменування Р. А. Батлера на місце прем'єра уряду. Заява наступила також на пості міністра оборони, що його тепер обійняв Пітер Торнкрофт, замість дотеперішнього міністра оборони Геральда Воткінсона. Також і в цьому випадку урядово вияснено, що Британія не відступить від дотеперішньої стратегії відданості відносно малу армію, натомість свою оборону зв'язувати головню з атомовою зброєю.

У СВІТІ

● Комуністична пропаганда в усьому світі посилюється і в 1961 р. виказала великий зріст у порівнянні з попередніми роками. В багатьох областях світу цей зріст пов'язується із одночасним занападом місцевої комуністичної активності. Вона почала зростати в багатьох країнах світу, як наприклад в Індії, Пакистані, Індонезії і Непалі, насамперед починає бажджати до комуністичних гасел і ідей. Такими висновками супроводить інформаційна агенція ЗДА оглядаючи комуністичну пропаганду у світі.

● Під час своїх відвідин Німеччини і Західного Берліну посади Нью-Йорку Роберт Вагнер зустрівся із дуже теплим прийняттям західнонімецького населення. Перебуваючи в Берліні, Вагнер оглядав "мур галиць" і заявив, що цей мур — це найгірша з усіх комуністичних пропаганд для комуністів і їх ідей.

● В командувачі турецьких збройних сил відбулися зміни на різних високих становищах, які виявилися у службових переміщеннях 11 генералів. Зв'язують ці зміни з поширенням авторитарних настроїв в армії, особливо ж серед прихильників полковника Айдеміра, колишнього команданта Військової Академії в Анкарі, у зв'язку з яким у ч.р. за спроби перевороту.

● В Парижі у вчорашню 12 теористів з-поміж правих націоналістів, обвинувачених у підготовці ближче невідомої терористичної акції. Між учасниками з тріи жінки і кілька студентів. Очолював цю націоналістичну групу, що мала бути "національною радою французького резистансу", Маріє Раймонд Дюран де Кастель де Розьєр.

СВОБОДА

UKRAINIAN DAILY

Ukrainian newspaper published daily except Sundays, Mondays & holidays (Saturday & Monday issues combined) by UKRAINIAN NATIONAL ASSOCIATION, Inc., 81-83 Grand St., Jersey City, N.J.
Second Class Postage paid at the Post Office of Jersey City, N.J. Accepted for mailing at special rate of postage provided for by Section 1103 of Act of October 3, 1917 — Authorized July 31, 1918.
Address: "СВОБОДА," P. O. Box 346, JERSEY CITY 2, N.J.

Сумерки комунізму

Як виглядає сьогодні ситуація в світі, який уклад сил між двома суперниками й цітатістичними таборами — демократичними і військовим Заходом та диктаторським і рабовласницьким Сходом, які можливості й тенденції подальшого розвитку? На ці питання пробує дати відповідь відомий політичний тижневик "Ю. С. енд Ворлд Ріпорт" у своєму виданні з 16-го липня ц. р., відкликаючись на переконання й інформації з авторитетних урядових джерел.

Основна відповідь: комунізм перейшов вершок можливостей своєї сили, популярності й розвитку, сьогодні він уже в усіх відношеннях не тільки не "здоганяє", але й виразно відстає від розвитку демократичного світу та цілком виразно є на шляху до занепаду. Це є сьогоднішній стан і тенденція, але цитований журнал застерігається, що в світі ніхто ніколи не "зловить Бога за ноги" і відповідна зміна в політиці комуністичного світу або більша помилка в демократичному світі могли б ще відвернути такий розвиток і такі його тенденції.

Виразний занепад і тенденція такого подальшого занепаду комунізму доводять такі головні факти:

Валіє мілітарної сили виразно й неомовимо перехилився в користь вільного світу і комуністичний світ здає собі з цього справу. Америка розвинула собі модерну зброю вже далеко ширше, ніж тільки стан, але й можливість Совєтського Союзу і Москва виразно програла накиненим світові нею ж самою перегоном у зброєнні. Вільний світ з Америкою на чолі тих перегонів не бажають і вони в кожній хвилині готові їх припинити, але Москва мусить скапитувати політично та погодитися на постійно відхилявану нею, але обстоювану Заходом взаємну перевірку і контролю зброєнь. Так чи інакше, мілітарні ваги для комунізму зникають.

Подібний розвиток виразно помітний і в економіці. В цьому відношенні Москва робила завжди різницю між Америкою і європейськими "капіталістичними" країнами. Навіть у своїй пропаганді вона не могла схиляти того, що їй треба Америку "здоганяти", але її головні надії були на провал капіталізму в європейських країнах. Сьогодні ці надії безнадійно пропащі. Західна Європа після війни зробила в господарській діяльності могутній крок вперед і створила передумови для ще більшого розвитку і майбутньому у тісній спільності не тільки між собою, але й Америкою. У цьому відношенні комунізм прогрів перегонів ще більше ніж у зброєнні.

Банкрутство комунізму і в ідейних змаганнях. Найвищим доказом того, що він однією з найнижчих надій найбільш відсталіх африканських країн не вибрала собі так завзято накидуваної їм пропагандою комуністичної системи. До решти тратьте грунт під ногами також підірвані комуністичні партії й організації в давніх демократіях, при рівночасно поразі сміливих виступах проти комунізму навіть в обставинах терору в самих комуністичних країнах.

Великі надії покладала Москва також на суперечності та боротьбу між самими капіталістичними країнами, зокрема між Німеччиною і Францією, щоб бути тим третім, що користає. Нічого з цих комуністичних надій сьогодні не залишилося. Навпаки, відомі країни, створивши вже господарські сили, приступили до їх поширення і на політичну "взаємозалежність".

Висновок: час і розвиток виразно працюють у користь вільного світу і — як згадувало — цього розвитку ніщо не всилить припинити, якщо західний світ буде пильнувати, щоб він продовжувався. Рабовласницький комунізм прогрів змагання із світом волі. Там то і остаточне банкрутство комунізму — в мирі чи війні, що залежить виключно від нього самого — можна вважати тільки проблемою часу.

Слово правди лунає і там

Від понеділка 9-го липня ц. р. відбувається у кремлівському "палаці з'їзду" у Москві т. зв. "Всесвітній конгрес за загальне роззброєння і мир". Влаштував цей конгрес за дорученням московської центральної саїтової комунізму "Всесвітня рада миру" — експозиція створена комуністами для здійснення потрібних їм цілей на міжнародному терені. Бере участь у цьому "конгресі миру" понад 2.000 делегатів із сорок і однієї країни, підібраних здебільша компартійних цих країн дуже скрупулятно з-поміж у-сяких пацифістів, відкритих комуністів та со-вєтофілів і засекречених поплечників ко-мунізму.

Зайнявшись відбуття цього Конгресу Москва у теперішній час для багатьох її ці-лі і для здійснення потрібних їй зовнішньо-політичних завдань. Своєю обороною за-ходами, зокрема серією успішних ядерних випробувань, з'єднаних Держави Амери-ки, але передова сила вільного світу, довели, що вони не думають уступати перед погро-зами і шантажем Совєтського Союзу і що вони готові продовжувати свою рішучу бо-ротьбу з агресією міжнародного комуні-зму. Тому ж сьогодні і потрібна Москва, як умерта, дискредитація ЗДА в очах світу, як реакційної саїтової потуги, політика якої спрямована на тотальне знищення світу. З тією метою відкриття цього "конгресу миру" відбулося в супроводі скажених атак совєт-ської преси на президента Кеннеді за його заяву про взаємозалежність ЗДА і вільних держав Європи і намагання совєтських про-пагандистів представити цю взаємозалеж-ність, як зброю проти людства і підготову ядерної війни. Для тієї ж мети відомлен-ня з першого дня "конгресу" були су-проводжені у совєтській пресі, особливо ж у пресі, що друкується мовами поневоле-них Москвою народів, брутальні напади на "американських атомників", "дровокопів" і "злочинців" і тому ж вістрі промови Нікі-ті Хрущова було звернене головне проти ЗДА і сповнене погрозами в їх бік.

Але ж зреагувати це своє намагання — показати ЗДА, як ворога всього людства і Совєтський Союз, як єдиного чемпіона ми-ру і справедливості у світі, — Москві не по-велось. Із з'їздової трибуни, в самому таки "кремлівському палаці з'їзду" і в присут-ності делегатів й обсерваторів усього світу пролунали сміливі голоси, слова правди про те, що відповідальність за перегонів у збро-єнні падає на Совєтський Союз, і що без-оглядно загрозю проти людства були теж минулорічні совєтські ядерні випробу-вання, продовжувані Москвою після одностороннього зривання атомової мораторії.

Перебіг московського конгресу і відкриті та сміливі виступи деяких делегатів, між ними американського професора Дейла По-нтіоса, члена британської партії праці Сіднея Сілвермана, і виступи ж особливо ж аме-риканського пацифіста д-ра Гомера Джек-са, довели, що правди не сховати, що не завжди можна замкнути людям уста, або наказати їм говорити те, що вигідно для організації скликаваних Москвою конгресів. Усі во-ни не тільки з'ясували справжній стан із-з'ясування Совєтими атомової мораторії, але й вимагали засудження совєтських "паліїв війни" і стверджували наявність совєтсько-го колоніалізму, значить, поневолення лю-дей і народів в комуністичних країнах.

Усі ці виступи, а навіть привітання цих промовців скрупулятно промовчані у відом-леннях совєтської і комуністичної пресі. Проте проголосене ними слово правди дій-шло не тільки до свідомості тисяч учасни-ків конгресу. Почули його й ті, що намага-ються замкнути перед правдою нуха людей і народів і прорветься воно теж із конгрес-них трибун крізь кремлівські мурі до тих, що мали б його почути — до широких на-родних мас Совєтського Союзу і поневоле-них ним країн.

Козаки і "Січ" — це аван-тюристи, рабінки, майже коїшники. Часи Ягайлівської Польщі підносили під небеса. Мимходом тільки згадує за-кріпачення селянства Поль-ської і втечу тих селян на ук-раїнські степи.

"Суть козацької справи" у Вєлєгорського у тому, що ко-заки нападати на татар, а на-віть на турків і грабувати їх і тому Польща мала тільки несприятливості, бо її за те на-падали на Польщу.

Прості козаки же говорили мовою зближеною до тієї, якою говорив "міський люд", але старшина старалася у-весьому наблизитися до вищих польських верств. Де може, підносили те польський істор-ик і виходить, що без Поль-щі Україна не може існувати. А козачина — ця капітальна державна проблема давньої Річпосполитої — це наслі-док упадку воєнного духа Хмельниччини на Україні. Хмельниччина дала тільки руїну України. Жорстоких польських завоювань на Укра-їні не було, це тільки кривда-чий наклеп на поляків зі сто-рони несовісних істориків. У-цій Київській губернії "wojska koronne powrociły

Микола Губчук

ВОЛЯ ДЛЯ ВСІХ

За традицією "Тижень По-неволення Наций" припадає кожного року на той самий місяць, а в цьому американсь-кий наріз відзначає роковини своєї Декларації Незалежності. Тієї декларації, в якій сказано, що "сепарація" є природним правом кожного народу. 186 років після неї — державний секретар Ракс за-протестував проти "платання" прав раніше незалежних на-родів цих націй і положенням таких територій як Україна, Вірменія чи Грузія, що є тра-диційними частинами Совєт-ського Союзу". Що відповіли б Френклін, Адамс, Джеффер-сон та другі автори аме-риканської Декларації Незалеж-ності, якби так хтось назвав американські колонії тради-ційним краєм держави ан-глійського короля? З яким по-чуттям читали б вони (ко-ли б жили сьогодні) заяву свого нападника, знаючи, що їхні колонії ніколи не були "раніше незалежним наро-дом".

Було б найвісніше очікувати ідеалізму в практичній полі-тиці. Але болить, як саме по-літичні "експерти" країни Ва-шингтона порівнюють Укра-їну і до Ваварії і до Пенсиль-венії, до Гаваї і до Аляски. Таким чином вони навчили Хрущова, як йому найлегше обороняти свою імперію. Як знаменитий ученик американ-ських "експертів", це не так давно Хрущов робив кинути на шпальтах американського часопису з Конгресової Резо-люції (Public Law 86-90), та-кож порівнює Україну до Техасу. Совєтські журналі-сти, пропагандисти вислови-ли на шигаїтській телевізій-ній програмі, що визволен-ня боротьба не-російських наро-дів по розвалі царату була громадянською війною, такою як війна між північними та південними американськими стейтами. А тепер державний секретар Ракс чудово виби-лив московську імперію, на-зиваючи її "історичною, тра-диційною державою" та ро-збив в цей спосіб Нікіті пре-красний подарунок, при якому бідніє навіть подарунок воєнної допомоги в 2-й сві-товій війні.

Український наріз зазнав на протязі століть вже ба-гато розчарувань і тому він пе-ребує також окресленням, продовжувані Москвою після одностороннього зривання атомової мораторії.

Від самого свого початку більшовицькі були і по сгодо-ні залишилися паразитами національних змагань усіх і-нших народів. Сьогодні вони мають проти Ірану внутріш-нього вчених Маркса - Ле-ніна курдських націоналі-стів. В американській гемісфе-рі полководці Кастра вико-ристовують "анти-єврейські" сентименти. Совєти і не дум-ють, слідом за ЗДА і Вели-кою Британією, замирювати Індонезію з Голландією; во-ни вже признали Сукарно право до Західної Гвінеї та дали йому уже тепер допомо-гу у формі 100 совєтських МГ-ів, 10 бомбовиків, 6 під-водних човнів та 4 воєнних кораблів. Тому, що вони не проти "справедливої війни" поневоленого з поневолювачем, Індія дістала від Хру-щова "зелене світло" на ви-гнання португальців. Чи не ін-тересно, що в той самий день, коли американський держав-ний підсекретар Гаїс спроти-вився поставленні "балтійсь-кого питання" на форумі ОН, що "не дразнити Росії", — комуністичний бльок не за-вагає дразнити Захід, зажа-давши гострих санкцій проти Португалії за її пове-дінку в Анголі. А за неохоту л. Ракса "розчленувати" історичну державу", зять Нікіті Хрущова А. Аджубей "відка-зує" ЗДА під час свого по- (Закінчення на стор. 3-ій)

Лев Ясінух

УКРАЇНСЬКІ ШКОЛИ В ЗДА

Двотериторіальність українського шкільництва в ЗДА
Справа українського шкіль-ництва для української діт-воти і молоді виникла вже в самому заранні організації А-мериканської України із започаткуванням публікації "Сво-боди" (1893) та створення У-країнського Народного Сою-зу (1894), а статут якого вве-дено завдання організувати "Прогресу" для українських і-мігрантів і різні роди шкіл для їхніх дітей. З приходом до ЗДА першого українського с-писковика, с. л. Сотега Ор-тинського, поживався рух за українським шкільництвом. Скли-кав названим списковиком "конвенція" духовенства (19-07) поставила творити ук-раїнські школи в кожній про-мисловій та в майбутнє. До такої конвенції дійдемо, ко-ли приглянемо до сучасної політики ЗДА у відношенні до народів ССОР, яка, за сло-вами п. Ракса, обстоєно, "не-передбачувана майбутнього політичного укладу".

Почнемо від твердження, що в політиці совєтських на-цих непередбачувана. Коли А-мерика скерує свої зусилля на збереження миру та спо-кою у світі, а національні ру-хи трасують як спричинники міжнародного клопоту, біль-шевики розпалюють "націо-нальні пристрасті" в "капіта-лістичній" частині світу, на-віть там, де для них немає ґрунту. Пригадаймо лише, як Хрущов атакував "американ-ський імперіалізм" на форумі ОН та жадав самостійності для Порто Ріко, якого насе-лення не зацікавлене в роз-риві зв'язків із ЗДА. Той ви-ступ Хрущова означав на ді-лі розчленування території ЗДА. Але на подібний акт у відношенні до України не здо-вбався ні президент Айзенга-вер, ні президент Кеннеді.

Від самого свого початку більшовицькі були і по сгодо-ні залишилися паразитами національних змагань усіх і-нших народів. Сьогодні вони мають проти Ірану внутріш-нього вчених Маркса - Ле-ніна курдських націоналі-стів. В американській гемісфе-рі полководці Кастра вико-ристовують "анти-єврейські" сентименти. Совєти і не дум-ють, слідом за ЗДА і Вели-кою Британією, замирювати Індонезію з Голландією; во-ни вже признали Сукарно право до Західної Гвінеї та дали йому уже тепер допо-могу у формі 100 совєтських МГ-ів, 10 бомбовиків, 6 під-водних човнів та 4 воєнних кораблів. Тому, що вони не проти "справедливої війни" поневоленого з поневолювачем, Індія дістала від Хру-щова "зелене світло" на ви-гнання португальців. Чи не ін-тересно, що в той самий день, коли американський держав-ний підсекретар Гаїс спроти-вився поставленні "балтійсь-кого питання" на форумі ОН, що "не дразнити Росії", — комуністичний бльок не за-вагає дразнити Захід, зажа-давши гострих санкцій проти Португалії за її пове-дінку в Анголі. А за неохоту л. Ракса "розчленувати" історичну державу", зять Нікіті Хрущова А. Аджубей "відка-зує" ЗДА під час свого по- (Закінчення на стор. 3-ій)

Так отже в сучасності пе-реводиться справу українсь-кого шкільництва, як це в нас часто буває і в інших заду-мах — паралельно двотерито-ріальності. Мабуть шкільництво па-рохильне при церкві і ма-смові світське. Мабуть Шкіль-ну Радю при УККА і Шкіль-ну Радю при Архидієцезії. По-за тим школами існують деякі "неатрибуційні" школи (сам со-бик би пан!). До цієї пори нема шкоди з такого поділу. Вони не воюють із собою й добре, що про одне й друге шкіль-ництво може хтось дати й у-зятися за це відповідальність перед громадянством. Голо-ва річ у тому, щоб оба роди приватного шкільництва на-магалися при найкращих зу-сильях досягти потрібні ма-ксимальні висіди в національ-ному освітленні української емігрантської молоді. Колись, це було давненько, радив од-ний з давніх культурних (якщо не помилюся, то був це Олександр Татомір), щоб церковні і світські уста-нови оснували в ЗДА Голо-ву Педагогічну Радю для ре-зультативного виховання ук-раїнської молоді. Думка — по-мошу — варта патенту. Од-нак, справжні об'єднання в-тії діяльності ледве чи було б можливе. Іменно "церковні" круги могли б відмовитися від такої спільки з огляду на по-важне число їхніх цілоден-них, звичайно високооргані-зованих шкіл. Але здається ні-чого не стояло б на перешко-ді перевести співпрацю між представництвом світських та парохильних шкіл. Тем для цього є чимало: обсяг мате-ріалу з українознавства; од-накові плани навчання (оче-видно з узагальненням якості

Гривним моментом являється подія, що стріляла всім мо-рально-здоровим громадян-ством ЗДА: справа усунення Найвищим Судом 22-сильної невинної молитви в школах ньюйоркського стейту, а тим самим загальном усунення визнавання Божества в публі-чних американських школах. Не даром ньюйоркський кар-динал, Френсіс Спеллман, в-вістку про це рішення сказав, що він є "приголомшений і переляканий".

Прикро стає, коли поліцій-ні органи Америки, а за ни-ми преса повідомляє, як то в Америці, головую у великих містах, зростає злочинство се-ред молоді, включно з шкіль-ною молоддю, як між хлопця-ми, так і між дівчатами. І яку то душевну полетугу відчува-ють ми, коли між молодими проступками не знаходимо українських імен. Але, якщо виховання не підбадьмо, то й не виключена зміна дотепері-шнього стану.

Рідний Край напевно кладе великі надії на молоде укра-їнське заморське покоління; сподівається бачити його по-вільними українцями на ви-східних позиціях в науці, в політиці, в дипломатії, що — з одного боку — стало б че-стою для українського імені, а з другого — навіть користю для України.

1) За всіма тогочасним обчис-ленням було в ЗДА 1953 року 138 початкових українських шкіл, в цьому 28 цілоденних, в середніх (4 хлоп'ячих, 5 д-волич) і 2 висхідні школи. — Авт.

2) За останнім проголоше-ним комуністичним Шкільною Ра-дою при УКК з нею співпрацю-ють 60 українських шкіл і кур-сів. — Авт.

організації даної школи; зладження видання та й у-чнівання підручників; обмін досвідом; збільшення чис-ла учнів; спільне прилюдне заїтування; усунення коли-вань у дитячій фреквенції в школах і загально усе, що при-несло б з собою шкільне життя.

Чи можливі окремі українські школи в ЗДА?

Бувають і такі мудрі, що відповідають: нам тут не тре-ба ніякої приватної школи; з американської школи наші ді-ти краще користуються. Другі знов, це ті, які кажуть, що шкода витрачати слова на-такі твердження. Тому, коли мова про шкільництво, то вар-то подумати над тим, чи аме-риканська школа може заспо-коїти наші національні по-треби.

Під сучасну пору не замо-вляється в ЗДА, щоб стейтний, чи федеральний уряд ладив-ся дбати про здійснення на-ших потреб відносно нашої молоді. Правда — аме-риканська школа може відкрити на-шій молоді дорогу у світі, але відірве її від української на-ції й від України. Тому на-м треба окремих шкіл для на-шої молоді по змозі довготрива-ти; шкіль, з особливими про-грамами навчання, що стояли б на висоті.

З різних факторів, чи гро-мадських американських кру-гів, з верхів і низів підносять-ся заміти, що виховна спра-ва в американських школах не достатня. Безперечно, що й через навчання набирає вдумчива молодь виховних форм, що можуть її витримати на поземі суспільних одиниць. Але не вся молодь вдумчива. Виховання в наших школах, себто справу свідомого духо-вого, морального керівництва молоддю, мусить бути постав-лена цюнайменше нарівні з навчанням. Во, коли б ко-го покарала доля, що він нічого не навчився, то все таки й та-ка одиниця має залишитися людяною створеною на образ і подобі Божої, чи то із зро-зумінням цієї ідеї, чи то із зро-зумінням повторюваної привички.

В нас, дома, виховували не тільки батьки, але загально усі співгромадяни й усяди. В нас учили навіть привади: як ставитися до інших людей; як не зогиджувати їм життя своїми поступками; як шану-вати чужу власність; як то-бути милосердним супроти не-мічних і покривджених; як служити Божові й Нації. Та-кий ідеал виховання мусимо внести в наші школи і пле-кати його, якщо хочемо, щоб з нашої молоді вирости грома-дяни, з якими поважно ра-хувалась би Америка.

Гривним моментом являється подія, що стріляла всім мо-рально-здоровим громадян-ством ЗДА: справа усунення Найвищим Судом 22-сильної невинної молитви в школах ньюйоркського стейту, а тим самим загальном усунення визнавання Божества в публі-чних американських школах. Не даром ньюйоркський кар-динал, Френсіс Спеллман, в-вістку про це рішення сказав, що він є "приголомшений і переляканий".

Прикро стає, коли поліцій-ні органи Америки, а за ни-ми преса повідомляє, як то в Америці, головую у великих містах, зростає злочинство се-ред молоді, включно з шкіль-ною молоддю, як між хлопця-ми, так і між дівчатами. І яку то душевну полетугу відчува-ють ми, коли між молодими проступками не знаходимо українських імен. Але, якщо виховання не підбадьмо, то й не виключена зміна дотепері-шнього стану.

Рідний Край напевно кладе великі надії на молоде укра-їнське заморське покоління; сподівається бачити його по-вільними українцями на ви-східних позиціях в науці, в політиці, в дипломатії, що — з одного боку — стало б че-стою для українського імені, а з другого — навіть користю для України.

Зростає морська потуга ЗДА

З нагоди американського Дня Незалежності 4-го лип-ня заїтав у морську при-стань в Бостоні найбільший, наймодерніший і найновіший атомовий морський велетень ЗДА — літаконосць "Ентер-прайз". Уже сама назва цієї нової воєної одиниці аме-риканської воєної моринарки "Смільність" казку на його характер і бойове призначен-ня. Літаконосць "Ентер-прайз" поручувався нукле-арно - атомовою силою і на-лежить до категорії бойових, конкретно, атакуючих оди-ничих воєної моринарки ЗДА. Святочно приїхавши в Бостоні заїтали старшини і залага цього морського велет-ня, якого нормальний техні-чний персонал вносить круг-ло 4.600 душ. Біля "Ентер-прайсу" стоєть закорєний ра-нів його славний попередник "Васп" ("Оса"), з подібним до свого "старшого брата" мо-дерним устаткуванням, але значно менший розміром. Довжина "Васпа" вносить 600 стіп, коли довжина ц-го найновішого нуклеарного літаконосця вносить рівно — 1.000 стіп.

Як зїтували бостонські журналісти, все на цьому лі-таконосці незвичайне, май-же фантастичне. Сам він, й-го бравура залага, вже не згадує про десятки най-кращого калібру літаків, най-краще пристосовані і вишко-лені, щоб на даній з гори на-каз — летіти "вітрам наздо-гонити". Основна босздатна рі-ся "Ентерпрайса", це його по-гітна сила. Вісім нуклеарних реакторів обертає колосаль-ного розміру чотири пропеле-ри, по два реактори на один пропелер. Висока температу-ра атомових розрядів переми-няє воду в пару, що за стар-им русійним принципом дає небувалий розмах пропеле-ри. Водні турбіни, по дві на один пропелер, дають цьому морському "смільчакowi" ско-рість сорок морських миль на годину.

Рід незвичайно сильних та-штурдерних катапулт до ви-кидання літаків в дорогу с-таким порушувани паровою силою, встановленою в атомо-вих "лечей". Сила викиду лі-така з катапульти рівняється нормальному летові літака даної категорії. З цього од-ного можна уявити, яку "ву-льканічну" енергію і розмах має кожна катапульта на-цього літаконосця. Під час недавньої демонстрації тех-нічної справності цих ката-пулт, в правності президента Кеннеді, американські пресові звітники були свідками, як за дванадцять хвилин "вики-нено" з цього велетня із ша-леною шидкістю та прециз-ністю до однієї секунди — 38 літаків різного типу. Велика надійка "парової енергії", в-твореної атомовим шляхом, с-дужиткопала по всіх закамар-ках - лабиринтах "Ентерпрай-са" до кухонних, порядкових і санітарних цілей. Словом, це корабель, на якому гаряча вода й пара заступають важ-кі дізельні мотори, електричні динама та інші стандартні ре-квізити модерних пасажирсь-ких кораблів. Як виходить, на-цього найновішого літаконос-ця під оглядом застосуван-ня водної пари — гей би о-бернулося "колось історії" на-п'ястись або й більше років уздз. З тією однак фундамен-тальною різницею, що в цьому випадку джерелом парової е-нергії — не гори вулгана на-дні морського, колосьа, але відносно невеличкий і скромні атомові реактори.

У пресовому інтерв'ю з ко-мандиром "Ентерпрайса" а-мериканські журналісти ма-ли нагоду дізнатися, яке го-ловне завдання цього найно-вішого чуда воєної морської техніки ЗДА. По словам ко-мандира Вілсона Ді - Пуа пей літаконосць є призна-чений "контролювати моря". Інакшими словами, атакува-ти своїми залізничними "оса-ми" зброжений воєними ді-ями ворога морський або суход-ільний терен земського гль-бу. При цьому командир за-значив з притиском, що його літаконосць, в комбинації з двома іншими аналогічними нуклеарними морськими по-братниками, призначений до-таки ворожої території — на-далеку віддала. Переказавши це на зрозумілу для "цивіль-ного" літаковий гарнітур на "Ентерпрайсі" с в першу чер-гу атомово - бойового харак-теру.

Це — твердий кулак пере-стороти в бік Кремлю.

О. М.

Антон Чернецький

ГОВОРІЛА НЕБІЖЕНЬКА ДО САМОЇ СМЕРТІ...

З ПРИВОДУ ВИДАННЯ ПОЛЬСЬКОГО "КИТВСЬКОГО ЗБІРНИКА"

(1)

Притоків видання емігра-ційними польськими політи-ками цієї книги послужило ві-біби 300-річчя галицької у-гди, а не правді біде тут про-гальфікацію польських за-слуг для поширення захід-но - європейської культури на "диких полях" України і реклами для польського імпе-ріалізму. Все польське у світі, українське у темному тілі. І тому колишній польський прем'єр проф. Стан. Косція-ловський у вступному слові під-носили короля Болеслава Хробоного, його напад на Київ-ляк, цивілізаційний і культур-ний політич. Хроби і його іде-я "шербон" — це синоніми тих подвигів. Przedmurzem

chrześcijaństwa — це очеви-дно Польща. Вона на Україні заєла навіть хліборобство і т. д., і т. д. Перша велика стат-тя проф. Владис. Вєлєгорсь-кого із ученої історичної то-чки дас нарис історії. Вже сам заголовок дає і зміст польсь-кого історика: Ziemia ukrai-nej Rzeczypospolitej. По спос-моу переповідає політичну і-сторію тих земель. Згадує та-тар, турків, які ті землі відби-рали від Річпосполитої. Ми-мходом тільки зазоркує часи Литовсько - Руського Княз-ства. Старим часам Київської Русі дас своє оригінальне на-вєщення. На землях тих ме-шківали з поком віку поляки: "Lendzeninoi" по-грецькому, а це і є ляхи і тут свідком с-польський еміграційний "і-сторик" Пашкевич.

* Pamiętnik kijowski, tom I. Nakładem Kola Kijowian, Londyn 1960, стор. 239.

tylko bunt", бо козаки "rabo-wały i paliły dwory, mordując szlachtę". Шляхта тікала на захід, залишаючи на місці своїх уповноважених серед-них і численних жидів, особ-ливо зневажених у народі за здирство. Отже властиво-винні у всьому не польська шляхта, а жиди.

Per longum et latum історич-но Вєлєгорський описує засуд-ження Польщі і католицізму на-Україні у всіх історичних пере-ітиях. Але й він, мимом всіх на-магаль на основі давніх пере-писів населення, не може за-крити того, що поляки на У-країні тільки творили незнач-ну меншість. Так у 1907 р. бу-ло на Волині 67,1% автохто-них українців; поляків 9,9% німців 5,8%; москалів 2,7% жидів 13,4%. На Поділлі 63,4% українців 75,1%; жидів 12,3%; поляків 8,8%. У Київщині було тоді поля-ків менше на 1%, найбільше їх було у повіті Бердичів. У-самому Києві було у 1897 році близько 16.700 поляків, а у 1909 вже 44.400, що станови-ло тоді майже 10% всіх меш-канців Києва; були це голов-но пришельці із Конгресів-ки. У цілій Київській губернії у

тому часі було 2,9% поляків (1897 рік) і 3,2% (1909 рік). Москалів було тоді в самому Києві 52%, а у цілій губернії 3,8%.

Основною Польщі на Укра-їні були польські дідиці. І так у 1909 році було у Київській губернії 53% землі; у Волин-ській 45,7%; у Подільській 41,1% у руках поляків. Коло польського двора ґрутувалася Польща на Україні, польські фільваркові офіційники, ко-стелі, а в містах вільні професії аптекарів, дрібні урядовці, ре-сепційники і т. д.

ЩЕ ПРО З'ІЗД БЕРХТЕГЕНСЬКОЇ ГІМНАЗІЇ НА СОЮЗІВЦІ

Я вже читала в "Свободі" офіційне повідомлення про З'їзд берхтегенської гімназії на Союзівці, але короткі доповіді не дають повної картини. Тому дозволяю, що я, як учениця З'їзду і колишня учениця 4-ї класу в 1947 р., поділюся з читачами "Свободи" своїми враженнями і переживаннями з того З'їзду на нашій славній Союзівці.

Отже спочатку. Прийшло повідомлення про З'їзд, яке спричинило в нас (чоловіки і жінки) стан нервового очікування протягом цілої весни. Найгірше журило мене погода: дуже вона була неприємна при кінці травня і з початком червня. Незатишні, як і завжди, такувати з собою — що приготувати. Коли ж надійшов день 2-го червня, і ми тишком-нишком, щоб не будити сусідів, пакувалися до авто, а з рюкзаками забірала під шафи сукунок, лінійні і змивові, щоб бути готовою на всякі можливі несподіванки.

Полікали... Муж вибирав найкоротші дороги, обчислюючи ми час, калібували... Але, "крути не верти" — 5 годин такої треба було "калатися", поки зашуміли кетильські ліси, і наше засапане авто спинилося перед голубим будинком Союзівки.

А тут знайомих лиця! Не знаємо, з ким перше вітатися, кого цілувати. Говоримо-говоримо-говоримо. Мамі, розуміється, хвалиться дітьми. Дехто привіз їх з собою, більшість на знімках. Представляють жінок, чоловіків... Ми не маємо цього клопоту, бо об'єднані берхтегенські гімназії, і то однієї класи.

Ідемо на обід. Сидимо по класах. Наші опікуни класи, проф. Стецюк, з нами. Чусмося як одна родина. В ідеальній гамірно, а вже коло нашого стола такі голосно. Наша класа все була знала з азіатки; може тому, що більшість творили дівчат. Залишались вірні традиції.

По обіді кожна класа шукає собі застільного кутника і відбуває лекцію зі своїм опікуном. Опікуни класи ми мали багато: спочатку була нею проф. Любименко, описав проф. Тесля, коротко бл. п. проф. Сувійський — але всі скоро ризигували з цього посту. Найдовше опікуном нашої класи був проф. Стецюк, який видержав з нами до кінця і тут, в Америці, нас не відрізняє, за що ми йому щиро вдячні.

На лекції, хоч можна курити і професор не п'є, та не дає "бачка", сидимо дуже скромно і якимось мимоволі, почувавши себе неспокійно. Десь поділили тих 13 років, забулися діти, що мають до "чоловіка" претензії, забулися наші американські і канадські будні. Ніби ми знов у шкільній лавці, і найбільшою нашою турботою: як добре відповісти на питання. Навіть підношу руку, щоб поправити неспокійно кося, але рука дотикається "пасиреюваної" фризурі і я притомлю.

По лекції робимо спільну знімку. Колишня шоста класка кляче за нами: "смаркачі, шубки!" Колись ми були б тяжко ображені — сьогодні вони сказали нам комплімент. О 7-й год. бенкет. Знову сидимо по класах. Ми горді, бо одні з цілої гімназії маємо священика о. Набережного, який є мужем нашої товаришки, Марти Філапович. Але не до довго триває наша гордість, бо о. Набережного забирають до головної столу. Ну, але маємо хоч "істоту". І то наймоду на цілу Америку і Канаду, а це також щось варта! Сидимо її на головне місце. Маємо ще і другу причину до "дєртя носа": процентова наша класа, мабуть, найкраще списалася — на 16 учнів 10 прибуло на З'їзд. А що такі 10 осіб з чоловіками і жінками, то нас зобов'язало найбільша група і ми досить довго суваємо стільми, поки всі можуть поміститися.

Ну, так! Вік зачинаємо! Через голосник летіє приспіваний баритон нашого отця, що благословляє "істоту і пріє". Олег Федичин, майстер перемог, дозволяє нам сісти і їсти, і обієр промови аж до кави. Впорядку... Сидимо... Аж тепер маємо час розглаголювати по параді.

Наймішче змінився професор. Тривають роки, а ми не залишили на них більшого знаку, як кілька сивих волосків. Всі тривають просто, бадьор, немаче тільки збиралися на учительську конференцію... в Берхтегені. Проф. Чорнодольський навіть має старий нотес, де вписані всі наші поступки і "пєвєри".

Тло відповідало: там були гори і тут, хоч не Альпи, а все ж горбачі з претенсіями. Розглаголює по кожному учня, а тепер статочних, по-наших мамах і татах. Ми змінилися. На місце патнуватих хлопців в коротких штаних засіли поважні панове "на темі". Дехто світить уже лисиною, дехто припас червечі, кілька виглядають "дистинговано", з синією — малюток не змінює цілком. Але тривають хлоп'ята! Я й не думала, що з нашої гімназії вийде стільки пристійних чоловіків! Ну, а шановні пані! Чи вже цілком не до пізнання? Тут паує веселий на мода: коротенькі сукнічки, "довержоні" зачіски, майстерно розмальовані обличчя. Всі стрункі і тоненькі, як дівчатка, що може діти, навіть не пізнати, що це в близькості мами з двома-трьома дітьми. Дехто змінився дуже, "на користь", інші подібні до себе зі старих часів. Ніхто не постарівся, а як навіть, — то не видно.

Серед таких обсервацій швидко доходимо до кави і обідних промов. Розпочинає Ольга Федичин листом від дир. Радикевича. Аж шкода, що нашого улюбленого директора нема сьогодні між нами! Без нього берхтегенська гімназія не є в комплекті. Далі говорять професори: Стецюк, Зелений, Василь, розвеселює всіх Ікер, співаємо моголітєві професорові Гайди з нагоди його недалеких уродів, говорять це п. Гейтало, потім колишній голова табору "Орлик" інж. Гладішовський. Спосіб говорення професорів не змінився цілком; так говорять, як викладали в класі. Проф. Стецюк широко, ясноюоче — старинна історія, мітологія, латина, проф. Зелений — коротко, ясно — математика, проф. Василь флегматично, докучливо — хемія, проф.

Гайда скоро, трохи хаотично — німецьке, англійське, п. Гейтало бадьор, молодече — руханка. Хай пані і панове професори вбачають таку, може нездару, оцінку їхніх промов. Нам цілком не здавалося, що ми на Союзівці, на З'їзді. Ми були в класі на годині і, як за старих часів, не втрималися, щоб не "шпугувати".

По бенкеті прислуга Союзівки на чолі з управителем п. Квасом, перемилюють ідально на балету залю і оркестра "Амор" займає своє місце.

І шож там тільки не грали та не гуляли на цій забаві! І танго, які так "сердечепалально" випіває Ігор Раковський і які були, "а моли" це за гімназійних часів; і "старо-крайові" вальси та польки; і американського "жербека", що пуста жіночі спідниці в рух. Хто більше йде з духом часу і є "моцний в ногах", "тантувався" завзято. Навіть солідаризуючись з нашими "кетильськими" сусідами грали "гора ріг", на що ми гуляли комбінацію коломийки і гайки "Іде, Іде Зельман".

Одним словом нірід бавилися аж гуділо. Це була найкраща забава, на якій я була на американській землі. Зайчай-но, на всіх забавах т. зв. "жулка" з 4-ох, 6-ох чи 8-ох осіб бавилися кожний собі. Тут бавилися всі разом як одна родина. Кожний вигулював, "дурів" і "дєрєв" по своєму, а проф. Чорнодольський, який джигурдував, ахось дивився на все крізь пальці. Так ми весело бавилися до год. 3-ої, а дехто може ще довше. В кожному разі всі забавлялися на славу; на другий день багато ховалися від сонця за темні окуляри і говоривши притримували голосами.

В неділю, в 11-й год. о. Набережний відправив Службу Божу та пахануду за тих професорів і учнів, що відійшли у вічність. Співав хор — майже в такому складі як в Берхтегені і зі своїм диригентом Богданом Марковим. Всі були глибоко зворушені, а там було таке дуже сумно. Во і в нашій класі залишилися порожні місця по товаришці Лілі Михайлової-Рослишній, якої жаттерадієний, веселий споминосимо всі у серця.

По Службі Божій, з тяжкою бідою, стягнуто це всіх над басейн до спільної знімки і так закінчено офіційну програму. Тепер кожний міг робити, що йому подобалося. Але, на жаль, не було вже часу ні на що. Так як в суботу було просто і весело, так в неділю якийсь сум давив у усіх. Чи це Панахіда так настроїла всіх, чи розстання з товаришами — товаришками та безжурною, шкільною атмосферою З'їзду, чи думка про безконечні милі і "трефік" додому, — досить, що в неділю ми вже не були гімназистами, а собою; заклопотаними "світськими" Америки і Канади.

Попрощалися — обіцяли собі з'їхатися знову за 5 років, і ось ми вже в авті "тримасмо" кожний на власне "сміття", до власних буднів. Бувай здорова Союзівко! Стала ти нам у великій пригоді.

Що ж принесли ми додому зі З'їзду? Багато: якесь відродження, підбадьорення, відоможення. Певність, що не пропадемо, не загубимося в американсько-канадсько-

Гайда скоро, трохи хаотично — німецьке, англійське, п. Гейтало бадьор, молодече — руханка. Хай пані і панове професори вбачають таку, може нездару, оцінку їхніх промов. Нам цілком не здавалося, що ми на Союзівці, на З'їзді. Ми були в класі на годині і, як за старих часів, не втрималися, щоб не "шпугувати".

По бенкеті прислуга Союзівки на чолі з управителем п. Квасом, перемилюють ідально на балету залю і оркестра "Амор" займає своє місце.

І шож там тільки не грали та не гуляли на цій забаві! І танго, які так "сердечепалально" випіває Ігор Раковський і які були, "а моли" це за гімназійних часів; і "старо-крайові" вальси та польки; і американського "жербека", що пуста жіночі спідниці в рух. Хто більше йде з духом часу і є "моцний в ногах", "тантувався" завзято. Навіть солідаризуючись з нашими "кетильськими" сусідами грали "гора ріг", на що ми гуляли комбінацію коломийки і гайки "Іде, Іде Зельман".

Одним словом нірід бавилися аж гуділо. Це була найкраща забава, на якій я була на американській землі. Зайчай-но, на всіх забавах т. зв. "жулка" з 4-ох, 6-ох чи 8-ох осіб бавилися кожний собі. Тут бавилися всі разом як одна родина. Кожний вигулював, "дурів" і "дєрєв" по своєму, а проф. Чорнодольський, який джигурдував, ахось дивився на все крізь пальці. Так ми весело бавилися до год. 3-ої, а дехто може ще довше. В кожному разі всі забавлялися на славу; на другий день багато ховалися від сонця за темні окуляри і говоривши притримували голосами.

В неділю, в 11-й год. о. Набережний відправив Службу Божу та пахануду за тих професорів і учнів, що відійшли у вічність. Співав хор — майже в такому складі як в Берхтегені і зі своїм диригентом Богданом Марковим. Всі були глибоко зворушені, а там було таке дуже сумно. Во і в нашій класі залишилися порожні місця по товаришці Лілі Михайлової-Рослишній, якої жаттерадієний, веселий споминосимо всі у серця.

По Службі Божій, з тяжкою бідою, стягнуто це всіх над басейн до спільної знімки і так закінчено офіційну програму. Тепер кожний міг робити, що йому подобалося. Але, на жаль, не було вже часу ні на що. Так як в суботу було просто і весело, так в неділю якийсь сум давив у усіх. Чи це Панахіда так настроїла всіх, чи розстання з товаришами — товаришками та безжурною, шкільною атмосферою З'їзду, чи думка про безконечні милі і "трефік" додому, — досить, що в неділю ми вже не були гімназистами, а собою; заклопотаними "світськими" Америки і Канади.

Попрощалися — обіцяли собі з'їхатися знову за 5 років, і ось ми вже в авті "тримасмо" кожний на власне "сміття", до власних буднів. Бувай здорова Союзівко! Стала ти нам у великій пригоді.

Що ж принесли ми додому зі З'їзду? Багато: якесь відродження, підбадьорення, відоможення. Певність, що не пропадемо, не загубимося в американсько-канадсько-

му морі. Бо коли третина учнів гімназії взяла участь у З'їзді, то це доказ, що нас так люблять спільна нитка, що ми "тримасмося купи". Хоч називати і позинувалися, в суті речі ми осталися такими, як були і 13 років чужого клімату не лишило на нас некорисного сліду. Честь і слава професорському зборові берхтегенської гімназії, що зуміли нас так виховати і з'єднати.

На З'їзді відновлено товариські взаємини, приятельські зв'язки. Перевірено, що так скажу, замкнено в шафі спогадів, дружбу зі шкільної лавки. Навесню тепер посилається кореспонденція — на якийсь час...

Приймаючи додому, я не можу "знайти собі місця", ані взятися за ніяку путню роботу; мої думки все це на З'їзді. Тому я вирішила "висповідатися" зі своїх переживань і тепер успокоилася. Вибачте, якщо нудила вас, читачі, своєю писаниною. Але коли з'їдемося ще колись, то знаю, що не відверну і знову писатиму. То ж до побачення, дорогі товаришки і товариші на З'їзді за 5 років!

Лілі Кохан — Гарванко

Перед завершенням великої праці в Гартфорді

Вся Українська громада м. Гартфорду, Конн., зустріла з радістю вістку, що Американський Конгрес ухвалив закон, який дозволяє Українській спільноті поставити нашому Геніві Тарасові Шевченкові в столиці Америки Вашингтоні пам'ятник.

Коли ж поступили перші вістки, що по всіх місцевостях, де проживають українці, стали організуватися місцеві Комітети збору грошей на Пам'ятник Т. Шевченкові, то заходили і ініціативою Відділу Конгресового Комітету м. Гартфорду, скликало 10 лютого 1961 року нараду представителів всіх діючих організацій на території Гартфорду, а саме: Відділ УНСОЮЗУ 277, Відділ УНСОЮЗУ 12, Відділ Робітничого Союзу 126, ОЧУС, СУМА, Пласт - Прият, Пласт, Спортивне Товариство Тирса, Кооператива Суми, Український Горожанський Клуб, Ветерани, Провидини, Оборона Лемківщини, Братство св. Володимира, Національний Хор, Самопоміч, Студентська Громада, Жіноча Організація. На цій нараді ухвалено, що кожна організація делегує свого представника на членів Комітету з правом рішального голосу. Одночасно вибрано Екзекутивний Комітет, а саме: Р. Романішин — голова, В. Григун — секретар, Є. Шайтер — секретар, Є. Балко, Пришляк, Рудзінський, Шевчук — члени.

На першому засіданні Комітету 17 лютого 1961 року прийнято першу постанову, щоб розпочати збір грошей на пам'ятник Тарасові Шевченкові у Вашингтоні, та до речі в дивацькому часі укласти Комітет м. Ф. Шрайтерові, Рудзінському, приготувати списки всіх українців на території Гартфорду, і розподілити їх зборишам.

Зборишам Комітет подбав, щоб відбулися дві доповіді про творчість і життя Т. Шевченка. Комітетом допомогли наші Церква, католицька і православна, де наші отці настоятелі пригадували, щоб вірні склали пожертву на Пам'ятник. І так тепер можемо сказати своїй українській спільноті в Америці, що громадяни м. Гартфорду виконали свій національний обов'язок, щедро склавши пожертву на пам'ятник нашому Пророкові Т. Шевченкові. В нас, в Гартфорді, немає грокомалія, щоб менше сказати 5 доларів, тільки діти в Українській Католічній Школі склали по одному доларові. В Гартфорді маємо непомітні 300 родичів і Гартфорду вже переслав до Центрального Комітету Побудови Пам'ятника 3,400 дол. Гартфорду доходить вже до 100 відсотків призначеної суми.

Наприкінці хочу зазначити, що дуже щедро люди давали гроші на пам'ятник. Не було тут зазвичай всіх, але ж мій обов'язком з визначити робітників пана Степана Януша, добрий склав на пам'ятник 150 дол.

Олександр

"Ниягиня Ольга" на Святі Незалежності у м. Сан-Дієго, Каліф.

Українська громада міста Сан-Дієго, яка є членом Міжнародного Дому Тихоокеанських Зв'язків, взяла активну участь у відзначенні Святи Американської Незалежності.

У програму свята входили показ окремих етнічних групам визначних історичних постатей та мистецький виступ національності.

Минулого року в програмі брали участь український поет Т. Шевченко, якого представляв Віктор Катаспін, а в цього року святи місцеві українці знайомили присутніх із Княгинією Ольгою.

У княжню одягну і князівню була адвентка пані Марія Свірська, яка недавно переселилася сюди із Рочестера, Н. Й. Перед княгинією Ольгою ішли з українськими і американськими прапорами в національній стрічці Петро Вумбар і Віктор Катаспін. Слідом за княгинією йшли в національних виступах сестри Віра й Грина Турянські.

Коментарі подав сконденсовані відомості про історичні заслуги св. ки. Ольги, та місце, яке вона займає в українському народі.

В мистецькій частині програми взяли участь молоденці, але вправні танцюристи, Лариса й Ала Свірські, виконуючи танець "Козачок".

Численна, розташована під відкритим небом аудиторія, нагородила їх щедрими оплесками.

Серед почесних гостей були визначні особистості зі святи Каліфорнії, адміністрації військової і морської флотії, легуства та окремих інституцій м. Сан-Дієго.

Преса та телевізія міста подала обширні інформації про перебіг свята, віддавши належну увагу виступів української групи.

Успіх українців у згаданих урочистостях великою мірою треба завдячувати праці й зусиллям у підготуванні невинної пані Надії Хом.

О. К-ко

Вісті з Каліфорнії

Свято Героїв в Лос-Анджелесі

Ще зовсім недавно ми писали про небезпеку для центрального хору каліфорнійських українців "Кобзар", який справді стояв на грані збанкрутування співаків, що так заволоділо всю нашу громаду. Тому маємо надзвичайне задоволення інформувати український світ сьогодні, що "Кобзар" не тільки пережив критичні моменти свого існування, а й виходить на арену ще з більшим запалом і енергією, ніж після його заснування. Доказом того служать Свято Героїв, що відбулося 8-го липня в Народному Домі УКО.

Ми бачили на сцені сорок співаків і співачок з різних існуючих церковних громад в Лос-Анджелесі, а самі співаки після імпреси говорили, що їм якось незвичайно легко сьогодні співалося... Видно було, що всі вони були так задоволені своїм власним запалом, що надали забезпечення не тільки існування цього прекрасного хору, а й його постійний розвиток. Але ще більше задоволені були дві сотні присутніх, які мали нагоду почути справді хвилююче серце і душу співа "Кобзар" під керівництвом маестра В. Волика, "Поклінь Героїв" Миколи Шербака в аранжировці кількох пісень Волика з художнім читанням В. Пашенка, Г. Лисецького та П. Маринюка на тлі хоромого виконавця "Ой Морозе - Морозенку", "Про Отамана", "Розкритіє зяйниці" та "Вітер" — вся ця в'язка була подана так майстерно, що слухачі нарікали на коротку програму, бо час пролетів зовсім непомітно.

Свого часу ми радили в наших репортажах панам Вибаченському і Маринюку частіше виступати в сольних співах та заспівах, бо їх виконання велими подобалося публіці. І на цьому святі вибаченські співаки переконали у нашому твердженні, їх справді слухачі люблять і цінують, бо вони гарно співають. Гарно виконували сольні співи А. Валюх у пісню "Про отамана". Майстерно виконав віртуоз Вірко Байко одну річ на піані та вєсь час супроводжував хор. І все свято пройшло в атмосфері справді задушевного поклому всім українським героям, поляглим за Україну.

До цієї задушевності і сердечності спричинився також Богдан Гірка, виготовивши символічну могилу невідомого воюка у відповідному освітленні з національними і військовими позначками. До цієї могилі прийшли діточки з квітами та відповідними коротенькими, але теплими словами поклому. Тимі дітьми були Ніна Осадца, Христия Полотняник, Наталка Пайда, Катерина Гірка, Оксана Стойко і Марія Васильків під керівництвом своєї вчительки пані Зинови Осадца. Мистецькі точки програми були попереджені коротким словом - відкритим свята головою УКО мром Веселим та 25-ти хвилинною бесідою промовця на тему героїв.

Можна зазначити, що імпресу до одної з дуже вдалих імпрес в Каліфорнії. І найбільша в тому заслуга хористів "Кобзаря". Іван Овечко

Приклад гідний до наслідування

Громадянин Михайло Сухорезький, довголітній секретар Запорозької Гіви, Відд. 3-ї УНСОЮЗУ, в Елізабет, Н. Дж., прислав суму дол. 90, на три примірники англоукраїнської Енциклопедії Українознавства для двох синів і друка. Ми, українці і члени УНСОЮЗУ, повинні бути горді, що наша організація вдалася таку цінну книгу, Ми, батьки, повинні закупити для своїх дітей і уникнути цінну книгу, як свого часу закупили Історію України Михайла Грушевського, якої вже три наклади розійшлися.

Михайло Сухорезький являється зовсім жертовним до школи і церкви в Елізабеті, платячи національну школу УКО від школи існування. Кожного року містер Жертовний на кождий і літєсний З'їзд УКО-У. Михайло Сухорезький являється в селі Елізабет, повіт Сілік, Зік. Україна. Членом УНСОЮЗУ є 50 літ, і за свою довголітню працю для відплати одержав на кождий 25-й конвенції почесну грамоту.

Р.С.

ВОЛЯ ДЛЯ ВСІХ

(Закінчення зі стор. 2-ої)

бути в Мехіко, де підмовляв мексиканців, щоб вибачили собі "загарбани Америкю" стейти Тексас і Нью Мексико. Аджубей пішов слідом державного підсекретаря катеріської Німеччини Пімерман, який ще в 1916 р. обіймав Мехіко південно-західні Америкейські стейти як післявоєнний подарунок. Ми нічого не чули про реакцію колег до фаху Аджубея, а П'єра Салігера, на таке безлічне дразнення дядька Семи.

З благословенням Раска, ОН усмирили бомбами аспірації Катанги. Колись згадуваний вже американський секретар Лесінг дораджував нашому представникові в Парижі, А. Марголінові, щоб Петлюра договорилося з Девіном і Колчаком про місце України в "єдиній невідіймій". Подібно і тепер дораджує Мойсе Чомбе договорилося з конголезьким центральним Адулею. А скільки то було шуму в американській та західній пресі про бельгійських наємників в катангійській армії. Так само колись польський політичний діяч Падєвський виграв свої перемоги, полонивши на фортеці Тіань-дєнь Поневолених Націй, що його саме тепер відпачуємо, нас в цьому відношенні велику вагіть і значення та у відповідній мірі згадуємо ту кризду, як роблять у першу чергу самі Америкя, а далі її поновленим народом держави, про "незалежності" державної політики" чи ні. Департаменту.

Правдоподібно Москва

щораз розіє побожі бажання цього "експерта".

Вірю, що президент Кеннеді свідомий того, що знаємо є прийнявати "терористи" право на самовизначення всім народам без доказування цього в практичній політиці. Хто ж буде вірити в ширість нашого Президента, коли його Державний Департамент буде лівом рукою підтримувати поновлених, а правом захищати імперію? Якщо сьогодні Москва є атракціонною силою для великої частини вітчизняних та "незалежних" народів, то велика заслуга в цьому — Заходу.

З огляди Тихий Поневолених Націй нам треба літє паків і паків, всім і всюд, зазначити, що суть цього гігантського змагу теперішньої доби не в мілітарній чи економічній — господарській діяльності, а в ідеологічній площині. Тут війни літаються не виграти. В змагу ідей домінуючою ідеєю є воля для всіх людей і всіх народів. На дошлу мету переможцем Холодної війни буде та сторона, що буде відважніша, послідовніша в постійній офісній. Проголошений в Америці Тіань-дєнь Поневолених Націй, що його саме тепер відпачуємо, нас в цьому відношенні велику вагіть і значення та у відповідній мірі згадуємо ту кризду, як роблять у першу чергу самі Америкя, а далі її поновленим народом держави, про "незалежності" державної політики" чи ні. Департаменту.

Увага! Увага!

МОЛОДЬ УРСОЮЗУ!

В ОСЕЛІ УРСОЮЗУ "ВЕРХОВИНА" в ГЛЕН СПЕЙ, Н. Й.

від 29-го ЛІПНЯ до 18-го СЕРПНЯ н. р.

КУРСИ УКРАЇНОЗНАВСТВА

для ДІВЧАТ і ХЛОПЦІВ, у віці від 14 до 25 років.

Оплата за три тижні \$100.00. Незаможним студентам передбачається ЗНИЖКА.

В програмі Курсів Українознавства, крім українознавчих предметів буде навчання народних танців, співу, музики та всіх родів спорту. Директором Курсів є проф. І. ГОНЧАРЕНКО.

Зголошення надіслати на адресу Управи Оселі: U. W. A. RESORT CENTER, Glen Spey, N. Y.

... він заощадить Вам багато ходження. Додасть Вам персонального простирадла — але й буде коштувати Вас. То чому не йти ті самі користі з маленькими або ніяким видатком на своє кодове conto? Відкрийте його тут!

БАНКОВА ОБСЛУГА в цілій окрузі вже понад 100 років.

HUDSON COUNTY NATIONAL BANK

Ощадності забезпечені до \$10,000.00 через FEDERAL DEPOSIT INSURANCE CORPORATION.

ПІСЛАНЕЦЬ, що заплатить Ваші рахунки

АПЛІКАЦІЯ НА ПРИЙНЯТТЯ
— на —
КУРСИ УКРАЇНОЗНАВСТВА
УКРАЇНСЬКОГО НАРОДНОГО СОЮЗУ
на Союзівці,
КЕРТОНСОН, Нью Йорк,
від 5-го до 30-го СЕРПНЯ 1962 року.

Ім'я і прізвище: _____
Адреса: _____
Вік: _____ Член УНСОЮЗУ, Відд. _____
Знання української мови:
СЛАВЕ ☐ ЗАДОВІЛЬНО ☐ ДОБРЕ ☐
Залучую на рахунок оплати \$ _____
(Повна оплата курсів — \$120.00. Половину належності треба оплатити із аплікацією).

Аплікації вислати на адресу:
UKRAINIAN NATIONAL ASSOCIATION ESTATE
Kerhonkson, New York

"КРИНИЦЯ"
ВИДАВНИЦТВО

"KRYNYCIA"
PUBLISHERS

ДЯКУЄ УСІМ,
що прийняли картки і відізначилися заплатаю за них.

що ще не відізначились, поспішайте з відповіддю і тим уможливити дальшу працю Видавництва.

НА ВАКАЦІЇ: Пакети "КРИНИЦЬ" — 10 кольорових карток і 10 конверт — \$1.00
Адреса: P. O. Box 175, — 217 West, 18th — New York 11, N. Y.

Добре читати для дітей і молоді

Сойна-Штуарна
РОМАНА ЗАВАДОВИЧА
Ціна \$1.00

Замовляйте:
СВОБОДА
81-83 Grand St. (Box 346)
Jersey City 3, N. J.

Д. ГУМЕННА
ДІТИ ЧУМАЦЬКОГО ШЛЯХУ
IV-й том
\$2.50

"СВОБОДА"
81-83 Grand Street
Jersey City 3, N. J.

ЗАПРОШЕННЯ — Товариство був. Воєнів УПА ім. ген.хор Т. Чупринки — запрошує всіх кол. старшин, підстаршин і воєнів УПА, всіх член

